

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

RUNA.

ANTIQUARISK TIDSKRIFT.

September-Häftet, 1844.

Anteckningar om Färgelanda och Ödeborg Socknar i Dalsland.

Dessa socknar, omfattande medlersta delen af Valbo härad, vester om Kroppefjell, eller, såsom det här kallas, Stigsfjell, förtjona för deras rikedom på minnesmärken synnerlig uppmärksamhet. — Sådant, jemte andra omständigheter, gör det sannolikt, att fordomdags dessa socknars många vatten slätt i förbindelse med den hafsvik, som nu slutar vid Qvistrum i Bohuslän.

Färgelanda socken anses hafva sitt namn deraf, att man fordom, i anseende till de många sjöarna och vattendragen härstädes, för att fortkomma, begagnat färjor. Ödeborg socken skall enligt sägen hafva sitt namn deraf, att en "Näskonungs dotter Augda eller Öda, som ägde angränsande gårdarna lilla och stora Ödeborg, bygt kyrkan, som efter henne fått namnet." En annan uppgift är, att när detta pastorat utgjort en gränsort (mot Norrige), här verkligen varit en borg, som blifvit ödelagd, hvaraf kyrkans namn härledt sig. Af dessa gissningar torde allenast den sistnämnda förtjena något afseende.

Af ortens fornlemningar förtjenar i första rummet nämnas de, hvilka förekomma på en kal, enstaka och af temligen vida rymder omgifven, höjd, kallad Hofstens-moen, vid Hofsten by i Ödeborg socken, nära gränsen mot Färgelanda. Här finnas, jemte flere grafhögar, de der omgifva höjden, tvänne resta stenar, af hvilka den ena, som är utmärkt vacker, och kan ses på ganska långt afstånd från moen, äger $6\frac{1}{2}$ alnars höjd. Den andra är mindre. En tredje sten står nedanför höjden, söder om densamma. På några alnars afstånd från dem, öster ut, är en krets af nio stenar, af den storlek, att de kunnat begagnas såsom säten. — Det kan icke tviflas, att här varit ett gammalt offerställe, hvilket ock namnet vitsordar *). "När Ödeborg kyrka byggdes, togo de den största af de på Hofstens-moen resta stenarna, för att använda den till kyrkobyggnaden. Men påföljande morgon fanns stenen stå på sitt gamla ställe. Så skedde två dagar. Tredje morgonen satt stenen på sitt ställe så djupt i jorden, att den icke mer kunde röras af sin plats. **)" Äfven denna dunkla sägen torde i sin mohn gifva sannolikhet åt antagandet.

Att äfven norr ut i Färgelanda socken, vid Frendö eller Frendöga, ett offerställe varit, utvisa jemväl minnesmärken, äfvensom folkberättelserna derom tala. Sannolikt

*) Möjligen skulle detta kunna vara det Hof, dit Sigvather, under sin resa från Norrige till Olof Skötkonung i Westergötland, anlände, och der då offerades. **) Skriften Runa, h. 4, sid. 3g.

är likväl, att den offerplats, hvarom här talas, legat å Baggetorp ägor, på föga afstånd från Frenöd. Här ses på en höjd — tvifvelsutan ett gammalt näs, omgifvet på tre sidor af oförlikneligt sköna dalar — en på marken liggande håll eller flisa af 5½ alnars längd, 3½ alnars bredd och ½ alns tjocklek, omkring hvilken är en vid krets af 11 resta, högre och lägre, stenar *). —

Bautastenar förekomma i dessa socknar till ett ganska stort antal. Till de största af dem hör den så kallade Själe-sten af icke mindre än 7 alnars höjd, omgifven af en krets af 24 stegs tvärdrag. Vid Vine, Skriketorp, Hillingsäter, Horntveten o. s. v. finnas äfven större och mindre bautastenar. Att några af dem varit s. k. Skyddshällar är troligt. Dock får sådant här icke slutas af stenarnas skapnad.

Blott en enda hållkista finnes inom socknarna, belägen i sluttningen af en höjd vid Skriketorp, men ganska svårt skadad. — Man beträder deremot härstädes knappt en enda högre plats, der grafhögar saknas. I de aflägsnare, eller skogigare trakterna träffas rösen, hvarf, eller vål. Ett sådant är vid Kläppe i Ödeborg socken, icke långt ifrån den härliga Ellnesjön, kalladt jätte-graf.

De skogiga trakterna kring Ellnesjön fruktas ännu, såsom tillhåll för Skogsrän, om hvilka flere berättelser höras i orten. Sent en afton inkom en gång i en stuga i Norra Rådane en ful och trasig gubbe, som satte sig i spisen, vändande ansigtet in åt eldstaden. Hustrun, som ensam var hemma, frågade honom hvar han var hemma. "I berget här ofvanför," svarade gubben. "Hvar får ni då er föda," återtog hustrun. Gubben genmälte: "jag har i mer än 200 år haft den här i gården, men sedan man begynt mumla i böcker, eller hvad de kallas, är mig all föda betagen, och i berget har man intet att gifva mig." Sedan gubben detta sagt, gick han på dörren. — I Kläppe, Ödeborg socken, invid Ellnesjön, firades en gång ett bröllop, hvarvid hände, att all den mat, som till första måltiden inbars, i en sådan hast förtärdes, att ingen kunde förstå huru det tillgick. En gosse, som hette Helge, stod under tiden utanför huset och täljde på ett vallhorn. Han fick då höra från ett berg på andra sidan Ellnesjön, som kallas Hå-fjell, en grof, förfärlig röst ropa: "du Helge, som på hornet tälger, gå in och tal' om, att kalfvarna sparkat barnet i elden." Gossen gick förskräckt in och omtalade hvad han hört. Då reste sig vid främsta väggen i stugan en käring, den ingen förr blifvit varse, och som var så lång, att hon i stugan ej kunde stå rak. Under ett förskräckligt tjutande sprang hon ut genom dörren; och blef derefter matförrådet drygare. — Vid samma Håfjell fann en gång en bonde en ovanligt bildad och slät sten, den han lät hemföra och ställa utanför huset, att af hustrun begagnas, då hon steg på hästen för att rida till kyrkan. Men sedan hon första gången stigit på stenen, fick hon en trånsjuka, hvilken, för hvarje gång hon beträdde den, tilltog, så att hon sluteligen blef sängliggande. En tid derefter var mannen ute på Ellnesjön och ljustrade. Då hörde han utur berget, hvarifrån han tagit stenen, en förskräcklig röst ropa: "jag vill ha min sten igen." Mannen skyndade hem, återbar stenen på sitt ställe, och hans hustru blef bättre **).

En af de i Dalsland ganska sällsynta ringmurarna finnes på det så kallade Borråseberget i Ödeborg socken. Murarna, som äro temligen obetydliga, förete intet ser-

*) Detta minnesmärke, som för kort tid sedan var i fullkomligt förfall, har nu genom Jägmästaren P. Modhs berömliga försorg blifvit åter försett i sitt ursprungliga skick.

**) Dessa sägner äro icke tillförene allmängjorda.

deles anmärkningsvärdt. Berget är jernhaltigt, så att det under regn derifrån nedflytande vattnet får en blekröd färg. Ett jernhaltigt doft är ock temligen tjockt utbreddt öfver hela berget.

De i Färgelanda och Ödeborg socknar tid efter annan träffade fornsaker äro för många, att här kunna omtalas och beskrivas *).

Hvalfmålningar i Solna Kyrkas södra Vapenhus. (Upland).

Enär om de mycket skadade, gamla målningar, "al fresco", hvilka ännu äro att se i den byggnad af gråsten, hvilken är vidfogad södra sidan af Solna kyrkas äldsta del, eller rundelen, alla underrättelser hittills saknats, hafva vi funnit skäl, att med några ord leda uppmärksamheten på desamma **).

Ifrågavarande vapenhus, hvilket måhända är samtidigt med den östra tillbyggnaden, eller nuvarande koret, är ganska litet. Dess låga hvalf är icke kupigt, utan liknar ett brohvalf; sträckande sig dess största höjd från yttre ingången till vapenhuset till den, midtemot denna belägna, ingången mellan vapenhuset och kyrkan.

Ofvan dörren till kyrkan, således å yttre sidan af rundelen, är föreställd den Himmelske Fadern, klädd i mantel, samt med en glob i handen. Af en dervid anbringad skrift med munkbokstäfver kan läsas: *Venite omnes qui.* — — Å motstående gafeln, hvarå byggnadens yttre port är, ses, till venster från den nyss nämnda ingången, en teckning, föreställande tvenne personer, samt en nästan alldeles utplånad inskrift. — Äfven till höger om denna yttre port har funnits en målning, men hvaraf nu intet återstår. Kring en ofvan porten å denna gafvel befintlig fördjupning (niche) hafva prydnader varit anbringade, hvilka likväl till större delen gått förlorade.

Å öfre delarna af vapenhusets inre långväggar synas närmast under hvalfvet rader af målade stycken inom, likaledes målade, ramar. På hvarje vägg äro — eller rättare hafva varit — fyra sådana stycken, hvilka upptaga längden af väggarna från södra gafeln till den norra, som bildas af kyrkrundelen. Dock sträcka sig målningarna icke till golfvet. Dessa stycken föreställa samtligen menniskor på sina dödssängar, fast under olika förhållanden, hvilka de vid hvarje stycke anbringade, nu mycket skadade, inskrifter tillkännagifvit. Sålunda föreställer den första af de till höger från yttre ingången varande målningarna en man på sin dödsbädd, hvarvid står en varnande engel: den andra, likaledes en döende, vid hvilkens fötter stå onda andar, som visa på ett närstående hus, i hvars fönster synas jernbeslagna kistor, äfvensom främre delen af en hvit häst synes i porten till huset; men vid mannens hufvudgård stå två män, af hvilka den ene pekar på en liten gosse, som han har framför sig; och kan af inskriften härvid läsas ordet *thesauro*; den tredje, jemte den döende, Petrus med en nyckel, en engel, talande till den förstnämnde, samt en flyende ond ande: den fjerde föreställer en ond ande, upplyftande en handling med vidhängande insegel (troligen ett

*) Teckningar af de flesta här omtalade fornlämningar äro af Förf. lemnade till V. H. och Antiquitetens Akademien. **) Ifrågavarande målningar höra visserligen icke till de vackrare, men sakna derföre icke märkvärdighet. Utg., som under sommaren aftecknat en mängd gamla hvalfmålningar i Svenska kyrkor, önskade, att framdeles få meddela prof af några, som äro utmärkt sköna.

afslatsbref), en engel vid den döendes fötter, hvilken här är nästan aldeles utplånad. — Af de å motstående väggen till venster varande stycken föreställer det första en döende med en uppslagen bok i händerna, vid hvilken stå Frälsaren med tronekrona på hufvudet, samt gisselpiska på armen; en engel, som ser på den sjuke, men pekar på frälsaren; samt ytterst en liten vanskaplig ond ande med spotsk uppsyn: den andra, likaledes en döende på sin bädd med korslagda händer, hvarvid stå tre onda andar, hvilka hvar för sig hafva en öppen krona i händerna; och synas de erbjuda honom kronorna. Af inskriften kunna läsas orden: *gloriæ* — — — *fiat*. De två återstående målningarna på denna sidan äro öfverstrukna.

Sjelfva hvalfvet upptages helt och hållet af ett rikt blomverk, utgående från fyra stycken i hörnen befintliga vanskapliga sagobilder. En af dessa, som har på sitt hufvud en mössa, fullkomligen liknande de "pysslinge-mössor," hvilka allmogen flerstädes omtalar, är, med undantag af hufvudet händer och fötter, luden, samt försedd med svans, af hvilken det från denne löpande blomverket synes vara en fortsättning (se pl. 8). En annan, med lutande ställning, har ett horn i munnen, ur hvilket horn blomverket utlöper. Den tredje, med enahanda ställning, bär öfver axlarna ett grönt kläde (möjligen en nedslagen hättmössa), samt är, med undantag af ansigte, händer och fötter, luden. Blomverket utgår ur hans mun. Den fjerde är öfverstruken.

Folksägner i Dalarna.

"Äfven i Dalarna gå många sägner och berättelser från forntiden om Troll, Skögsrån, Elfvor, eller "Siu-jungfrur" (Sjö-jungfrur) m. m., på hvilkas tillvaro folket än i dag tror. De hafva växt upp vid dessa berättelser, hörda från fädernas läppar, de förtälja dem åter för sina barn, som å sin sida tro derpå. — Men man märker på dem, att hvarje afganget slägte tagit något deraf med sig i grafven, så att nu mera föga annat än stycken af sagor i en nog torftig klädnad återstå. Dock — jag vågar säga det — i några af dessa icke sällan underbart sköna och nästan alltid historiskt märkliga berättelser ligger mer än en äfven för oss och vår tid god lära."

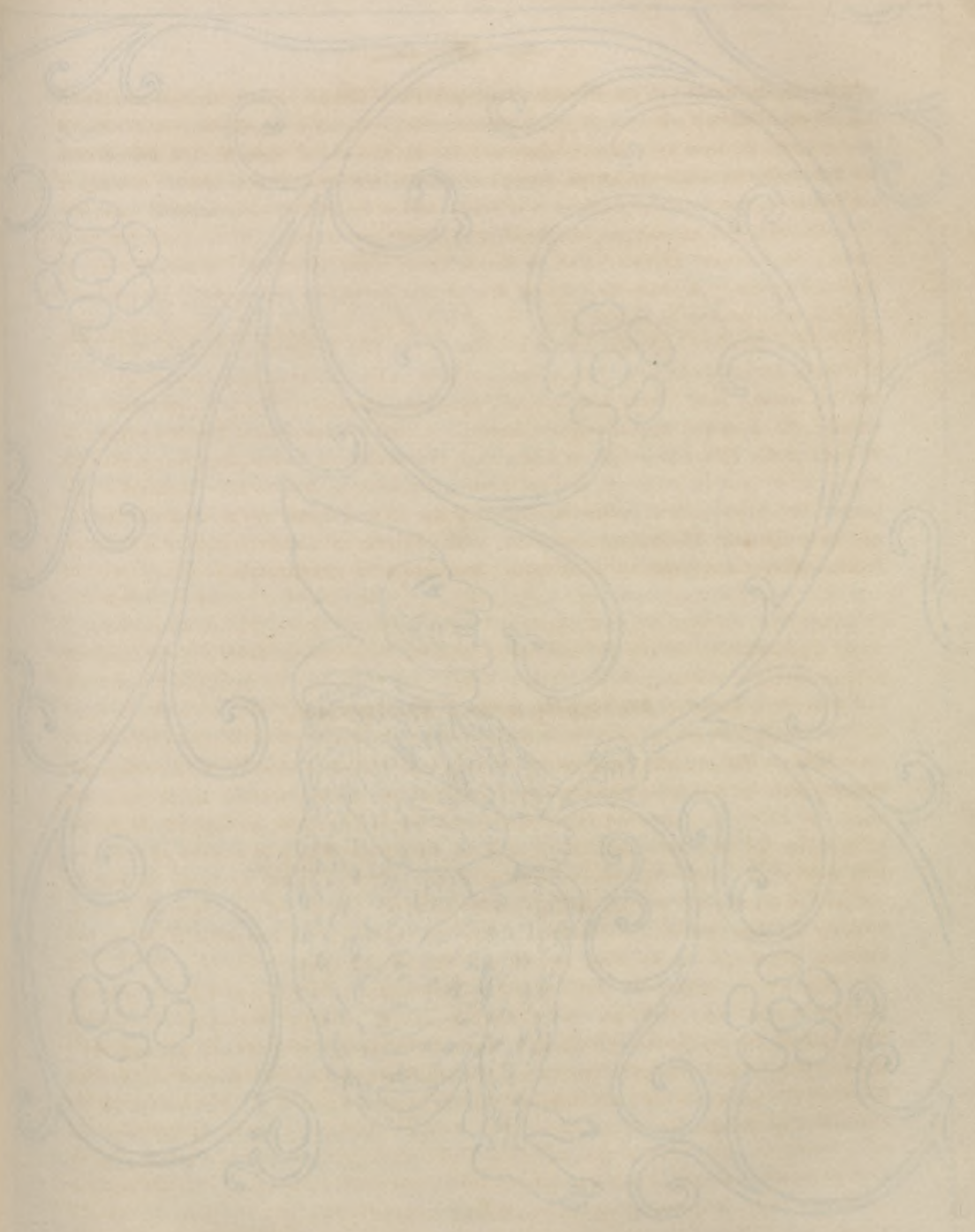
Utg. har för bidrag till den samling af Folksägner i Dalarna, med hvars allmängörande början nu göres, att tacka Kyrkoherden Hr Lorentz Restadius i Thortuna, Pastorsadjuncten Hr Anders Forssberg i Mora, hvars vackra yttrande om sagominnen i Dalarna Utg. tillåtit sig här ofvan införa, samt Directuren Hr Carl Söderström i Vendel. Blott en och annan af de i detta häftet införda sägner äro af Utg. (dock likväl i Dalorterna) upptecknade.

1.

(Transtrand socken).

I Transtrands Capell-socken äro tvenne berg, Hormunsberget på östra sidan om Dalelven, och Kastarberget på den vestra sidan. — På dessa berg stodo en gång tvenne emot hvarandra fiendtligt sinnade jättar. Jätten på Hormunsberget slungade en stor sten mot sin fiende på andra sidan, men stenen nedföll på halfva vägen, och vi-

11. 8.

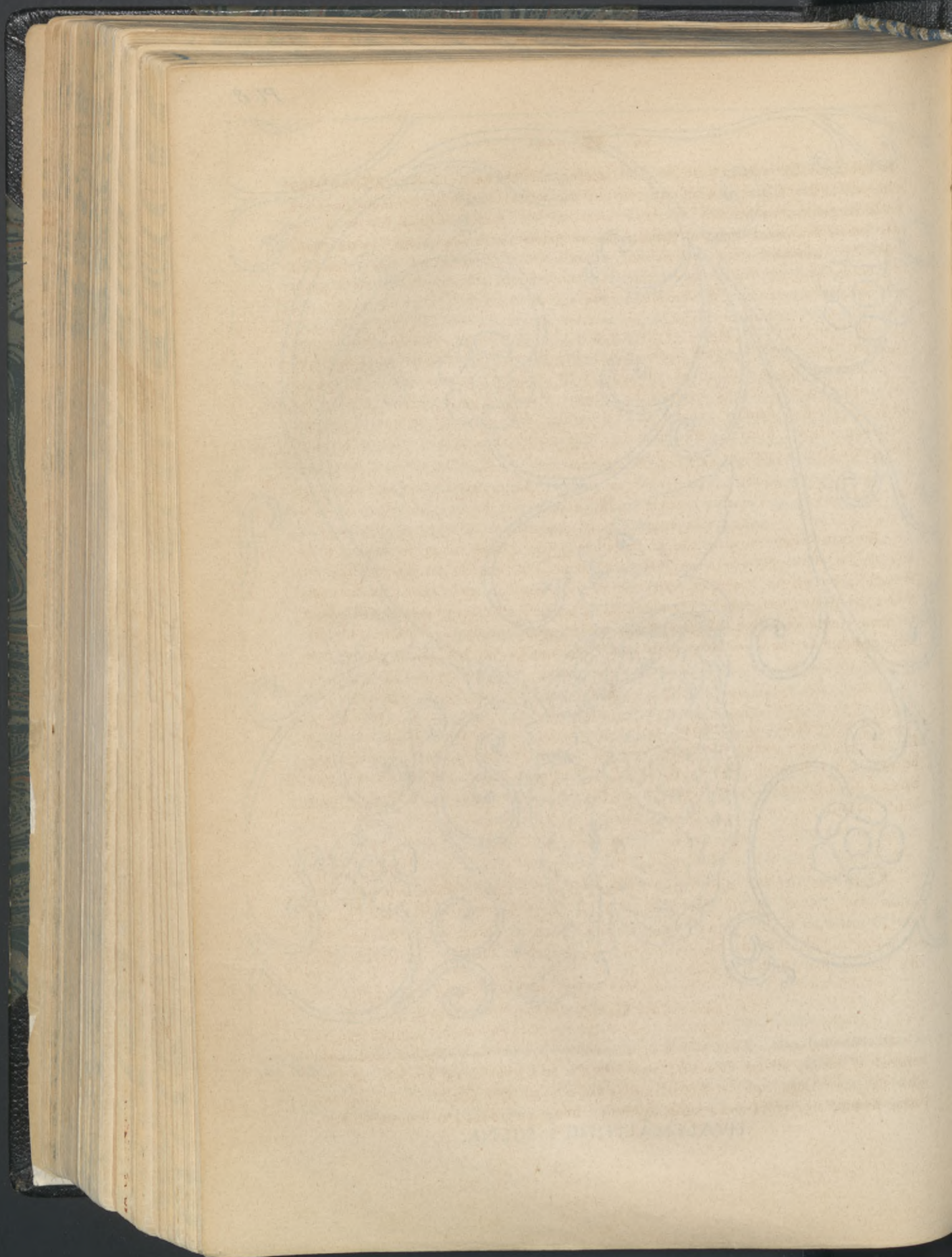

EMALMÄLNING I GOLDA.

R. D. Uth.

HVALFMÅLNING I SOLNA.

sas ännu vid lågt vatten i elfven, midt emellan nämnde berg. Jätten på Kastarberget slungade med väldigare arm sin sten, så att den träffade jätten på Hormunsberget och krossade dennes ena ben.

Anm. På vestra sidan af Hormunsberget finnes en rymlig grotta, kallad *Trollstärhuset*.

2.

(Serna socken).

Ett troll inkom en gång i en dans-stuga. Ehuru det var snyggt klädt, såsom en skön flicka, upptäckte man likväl främlingen, och af den under dansen framskymtande svansen blef man förvissad, att det var ett troll. En qvinna sade då till henne: "sätt upp svansen," hvarpå trollqvinnan förargad svarade: "dig skall följa olycka och förderf." Då kort derefter svansen åter blef synlig, sade en annan qvinna till henne: "sätt upp släpet," hvarvid trollet utlät sig: "dig skall lyckan följa." — Den förra blef fattig och olycklig; den sednare rik och lycklig.

3.

(Serna).

En man vågade en gång utlägga sina fisknät i en fjellsjö uti Serna socken, hvilken sjö var starkt bevakad af en *Råand* (Rå-ande). Då han om aftonen lade sig på stranden, för att vid stockelden njuta någon hvila, såg han en hvitklädd jungfru framsväfva på vattenytan, samt, uppstigen på stranden, närma sig mannens hviloläger. Gubben ryckte då lufven (mössan) af sitt hufvud, sammanknäppte sina händer till bön, och jungfrun försvann. — Men ehuru sjön var ganska fiskrik, fick han den gången intet.

4.

(Serna).

Vid södra ändan af Särnasjön ligga några holmar, om hvilka åtskilligt berättas. En vid lågt vatten synlig stenbrygga förenar tvenne af dessa holmar. Denna stenbrygga skall tillkommit sålunda, att en jätte, Ramungen kallad, stående på det närbelägna Näcksjöberget, kastat stenar ut i sjön, dermed han fortfarit, tildess bryggan blifvit färdig.

5.

(Serna).

I Sernasjön, en half mil ofvanför kyrkan, ligger en holme, benämnd Brossön. På denna skall fordom en rik man sommartid uppehållit sig. Till holmen har han då ridit på ett ännu synligt grund i sjön, klöfjande äfven på hästen sitt matförråd. Vid ett sådant tillfälle snafvade hästen, hvarvid grädd-tjärnan tumlade ned i sjön. Den rike mannen blef häröfver ganska vred.

6.

(Lima).

På Fänningberget i Lima socken är en mindre sjö eller kärn, hvilken är så starkt bevakad af *Råand*, att om man vill, utan fara och med något hopp om fisk, dit begifva sig, måste man vara väl försedd med stål, det man dels förvarar i fickan, dels kastar framför sig, ty på östra sidan om berget finnes en grotta, i hvilken trollen bodt.

7.

(Elfdal socken).

Nästan midtemot Gåshvarf by, en half mil söder om Elfdals kyrka, på andra (vestra) sidan om elfven, höja sig tvenne icke obetydliga bergsknölar, hvilka kallas *Wäs-bjär*. Det berättas, att i detta berg *trullen* fordom haft sin bostad, hvarefter, såsom allmogen tror, tecken äfven synas i de hålor, som finnas i berget. Härom berättas följande: För lång tid sedan bodde trull i bjäret. De blefvo omsider på något sätt störda, hvarföre de flyttade derifrån med alla sina tillhörigheter, samt stälde kosan till ett annat berg i samma socken och på samma sida om elfven, ungefär en half mil längre i norr, kalladt *Kalsar-bjär*. Just som de med stort gny drogo från *Wäs-bjär*, skola de qvädit följande, som ännu är i allmogens mun:

E' håla,
E' stråla,
E' länge pina,
Pina mig upp i Kalsar-sal i qväld.

Man tror sig ännu se *portar* i *Wäs-bjär*, dem *trullen* vid sin afflyttning tillslutit *).

8.

(Mora socken).

Mellan Björka och Spjutmo fåbodas i Mora socken är ett ställe, som i allmogens tro är ganska märkvärdigt. Vägen emellan dessa fåbodas ($\frac{1}{4}$ mil lång) löper för det mästa nästan alldeles utmed elfven. Å andra sidan är en dyster skog. På ett ställe vid vägen skjuter en stenhäll ut i elfven, hvilken håll, vid lågt vatten är synlig. På eller invid den är en större sten, å hvilken, såsom allmogen berättar, *Råanden* sitter en gång årligen, nemligen hvarje vår, för att falla dom öfver hvilka *kyner* (kreatur) skola under sommaren blifva odjurens rof.

9.

(Mora socken).

En man var en gång i Spjutmo på en änge-slog nedåt elfven. Under det han arbetade på ängen, fick han höra en mängd skällor, och upptäckte i detsamma en myckenhet stora, feta kreatur af åtskilliga slag, hvilka kommo tågande öfver hans slog. Såsom han tyckte, uppåto och nedtrampade de allt gräs, hvarföre han försökte att bortmota driften, och hvarvid han i vreden svor och dundrade, men hvilket icke halp. Innan kort fick han likväl se, att från andra sidan af elfven kommo båtar, hvari kreaturen öfverfördes till motsatt strand, det han med förundran betraktade. Sedan kreaturen blifvit öfverförda, vände han sig åter sorgsen om, för att bese sin slog, då till sin stora förvåning han fann gräset derpå fullkomligen orördt och oskadadt. Han kunde nu förttå, att det varit *Råanden*, som drifvit sina kreatur i vall.

10.

(Leksand. Sollerö).

På gränsen mellan Leksand och Sollerö socknar är ett berg, hvarom följande berättas. En man befann sig, en dag, derstädes. Oförmodadt blef han varse en grufva,

*) På afstånd och med liflig inbillning kan det väl ock så synas. — Af sängen inhemtas, att *trullen* icke frivilligt företagit flyttningen. — Äfven i Kalsarberget synas hålor, hvilka uppgifvas varit *trullens* boningar. Synnerlig uppmärksamhet förtjenar i öfrigt allmogens berättelse, att *trullen* måst, af okända anledningar, ålägsna sig äfven från *Kalsarbjäret*. Om de härifrån tagit vägen till *Däråbjär*, der äfven *trullhålor* utvisas, kan icke sägas.

i hvilken, såsom han tyckte sig se, folk arbetade. Ett stycke derifrån var en hytta, der andra voro sysselsatta med smältning af kopparmalm. Då mannen, som bäst stod och förvånade sig öfver hvad han såg, försvann alltsammans. Han drog deraf den slutsats, att hvad han sett varit Råanden. Men öfvertygad, att här vore kopparmalm tillfinnandes, beslöt han att vid annat tillfälle undersöka förhållandet. I tysthet gick han sina färde, men bleckade i träden, för att framdeles säkert återfinna stället. Dock skall han sedermera aldrig kunnat finna det.

11.

(Mora socken.)

Vester om Morkarleby är ett berg, som kallas *Reis-bjär* (Ris-berg). Der hafva, sedan urminnes tider, Morkarlebyboerna, vissa tider om året, uppehållit sig på sina fäbodställen. Men i berget voro för många år sedan Skogsrå, de der voro afundsjuka på menniskorna och ville hafva dem derifrån. Bland andra, som der ägde fäboddar, var en, hvilken hade en vacker och dygdig *kulla* (ogift dotter). I henne förälskade sig trollen, och ville gerna hafva kullan till sig. Men efter hon var Christen, kunde de icke få magt öfver henne. De passade dock tiden en gång. Om *Julnåti* (julottan) satte fadren för sin häst och for till kyrkan. Dottren blef hemma. Fadren hade nyss lemnat gården, men kullan ännu icke hunnit börja qvåda sin Julpsalm, när hela skaran af trollen inkommo och begynte klåda henne i den kosteligaste skrud, det hon ej förmodade hindra. Detta gick ganska fort, emedan trollen voro många och skickliga att utstyra. — Men fadren var icke långt kommen från sin bostad, förrän *rattjen* (hunden) kom sättandes efter honom, sprang honom förbi, samt vände sig mot hästen, den han under ängsligt skällande sökte hindra i sitt språng. Sedan mannen flere resor förgäfvos sökt tysta och afmota hunden, begynte han ana, att det icke stod rätt till hemma, hvarföre han vände om mot sin bostad efter hunden, som sprang framför hästen. Då han kom så nära, att han kunde se sitt hem, förmärkte han ett ovanligt ljussken från fönsterna, samt mycket folk inne i stugan. Utan att gifva sig tid att frånspanna hästen, begaf han sig in i sin boning, der han till sin förvåning såg sin dotter, med guldkrona på hufvudet, och klädd i den vackraste skrud, sitta i brudstol. En stor skara af brudfolk satt jemte henne. Fadren blef nu ganska häpen, ty han förstod nu, att trollen här drefvo sitt spel, men eftertänkte likväl huru han skulle kunna rädda sitt barn. Han sansade sig snart, fattade en yxa, som stod i ett hörn af stugan, och slungade den med kraft öfver brudens hufvud, så att den blef sittande i väggen. Stålet hade den verkan, att hela trollskaran hufvudstupa begaf sig ut. Men bruden — hans dotter — blef kvar och den skinande guldkronan satt än på hennes hufvud. Nu tog fadren sin brudklädda dotter, till hvilken han ännu icke vågade säga ett ord, i hand, satte henne i släden, ställde sig sjelf bakpå, och for så af i fullt språng till kyrkan. Hunden sprang förut. De sågo under vägen huru trollen satte efter och foro med gny och dån omkring dem, till dess de hunno kyrkogårdsporten. Då var hästens kraft tömd, och han stod halfdöd vid den slocknande stockelden. Nu inträdde fadren med sin dotter i kyrkan, der gudstjensten redan var begynd. Församlingen reste sig förundrad ur bänkarna då den fingo se den brudklädda kullan med den skinande kronan. Men fadren gick med henne genom allt folket in till presten, och berättade för honom händelsen. När han detta gjort, skänkte han kronan till kyrkan, såsom ett minne af sin kära dotters frälsning.

upplyste, att Strömkarlen satt på kugghjulet. — Sedan han setat der en stund, flyttade han sig, hvarpå qvarnen begynte åter gå med sådan häftighet, att det smattrade i knutarna. Strömkarlen tycktes vara försvunnen. — Mannen gick nu in i qvarnkammarren, der eld var på spisen, lade sig och var nära att insomna, då Strömkarlen kom in i rummet, ställde sig framför elden, och värmdes sina små, fina händer, dem han vände och spärrade ut mot elden.

14.

(Husby socken).

I elfbacken nedanför Näsbyn i Husby socken syntes fordom ett hål, som man ansåg vara en Elf-väg. Ur detta hål såg man ofta små djur springa, hvilka liknade råttor, men som hade fiskstjertar. Drängen i gården varnades af en gammal gumma, att icke vidröra eller skada detta hål. Men en dag pluggade han likväl igen det, och ett dygn derefter var han öfver hela sin kropp full med knölar, hvilka först sedan man "slagit ut efter honom" försvunno. Hålet i elfbacken öppnades sedermera af sig sjelft.

15.

(Husby).

I Fiskarbo, vid foten af Nickberget i Husby socken, bodde för många år sedan en mjölnare, hvars hustru en söndag fick besök af en för henne obekant, mycket grann, jungfru, som begärde, att få dricka. Hustrun, som ej kunde efterkomma hennes begäran, bjöd henne i stället vatten, och yttrade, att detta var taget ur en mycket god källa i grannskapet. Jungfrun ville likväl icke dricka, utan sade, att hon förut kände denna källan. Hustrun bjöd henne då mjölk, den hon mottog och drack. När härefter Jungfrun skulle gå, bad hon hustrun medfölja, låfvande henne så stor ersättning, att deraf skulle bli nog i hennes och hennes barns tid. Hustrun följde med. Men då de kommo ett stycke från gården mot berget, der de måste klifva öfver en gärdsgård, märkte hustrun, att jungfrun hade en lång svans efter sig. Hustrun blef då förskräckt, skyndade åter, och gick sålunda miste om den erbjudna ersättningen.

16.

(Husby).

En flicka gick i en skog och plockade smultron. Då hon en gång kom att se upp, varseblef hon en Fru, som stod bredvid henne och neg. Flickan gick då derifrån till ett annat ställe. Men Fruen kom efter henne, höll de nedra hörnen af sitt förkläde i händerna, "och neg och neg". Slutligen stjelpte flickan sina smultron i Fruens förkläde, hvarefter denna tog ett smycke af sitt bröst, gaf det åt flickan, och försvann.

Äldre Husgeråd och Prydnader, m. m. hos Svenska allmogen.

(Pl. 9).

I Svenska folkhyddorna, serdeles i aflägsnare orter, ådraga sig rätt ofta en förtjent uppmärksamhet åtskilliga bohagsting, prydnader och andra för vissa plägseder be-

stämda saker, hvilka, om de icke alla ännu kunna föras till fornlemningar, likväl alltid lemna goda bidrag till kännedom om folklifvet, och sålunda äro väl värda att betraktas. Redan det, att de äro Svenska, af Svenska allmogen uttänkta, samt genom århundraden betjenat och förnöjt den, synes oss berättiga dem till uppmärksamhet, desto heldre som den tid ändteligen ingått, då de aldeles undanträngas af eller för-glömmas för utländskt skräp och glitter.

Om Svenska allmogens äldre husgeråd kan i korthet sägas, att det i allmänhet med nytta och varaktighet icke sällan förenar en viss prydlighet. Också är just det — konstfaret ordnad af husmodern — rätt ofta stugans enda prydnad. De egentliga granlåterna deremot — ofta vittnande om smak och sinrikhet — äro både många och olika i skilda orter af landet. Drygaste delen innefattar likväl blomsterprydnaderna *). I dessa har man på vissa orter hunnit till en fast otrolig färdighet, så väl i föremålets sammansättande, som i mångfald af sätt, att dermed uttrycka hvad man önskar **).

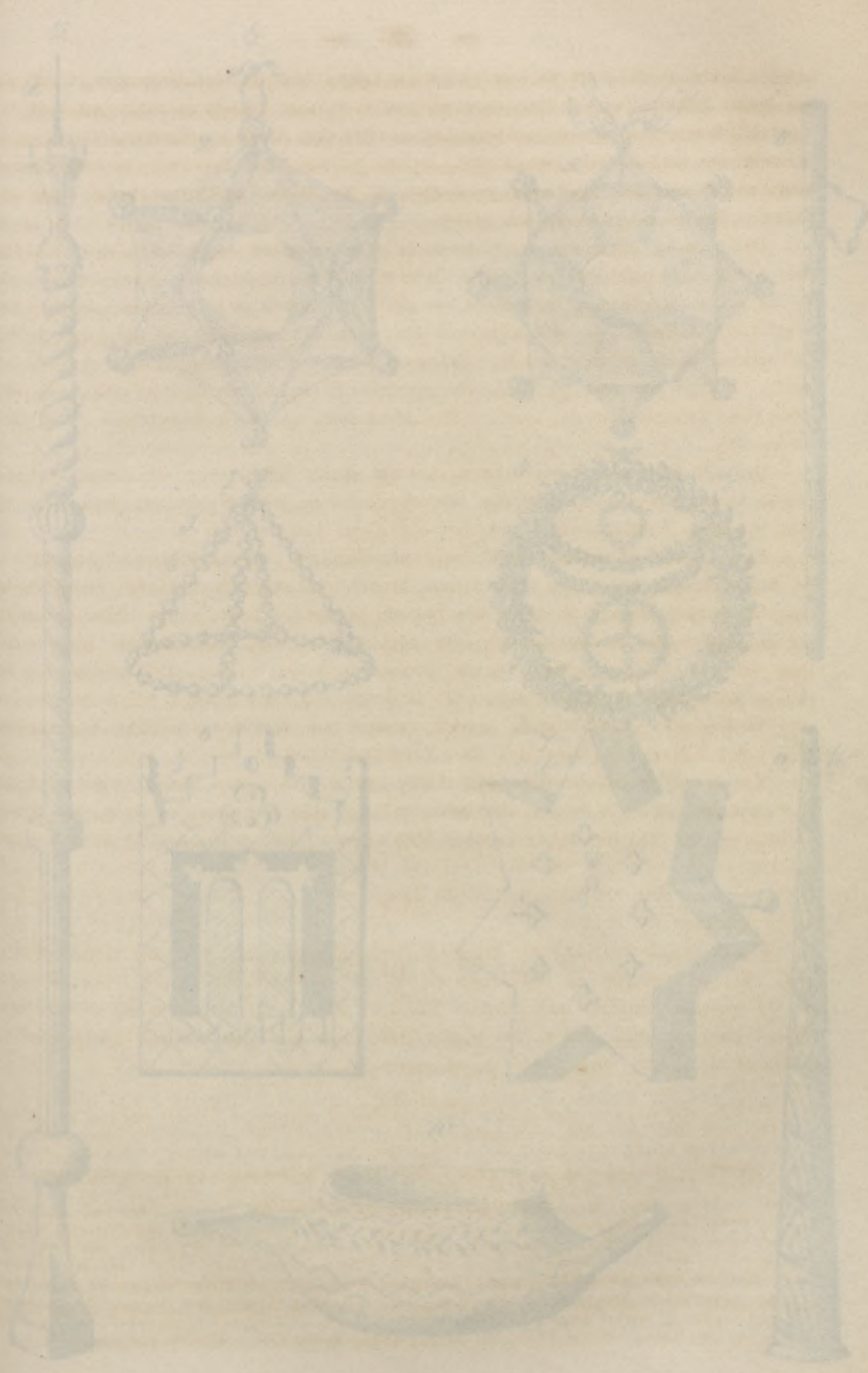
Om allt detta vore nu ganska mycket att säga. Men i hopp att sådant sker bäst genom företeende af prof, meddelas här början till en följd af sådana; dock utan att man vid deras framläggande föreskrifver sig någon viss ordning.

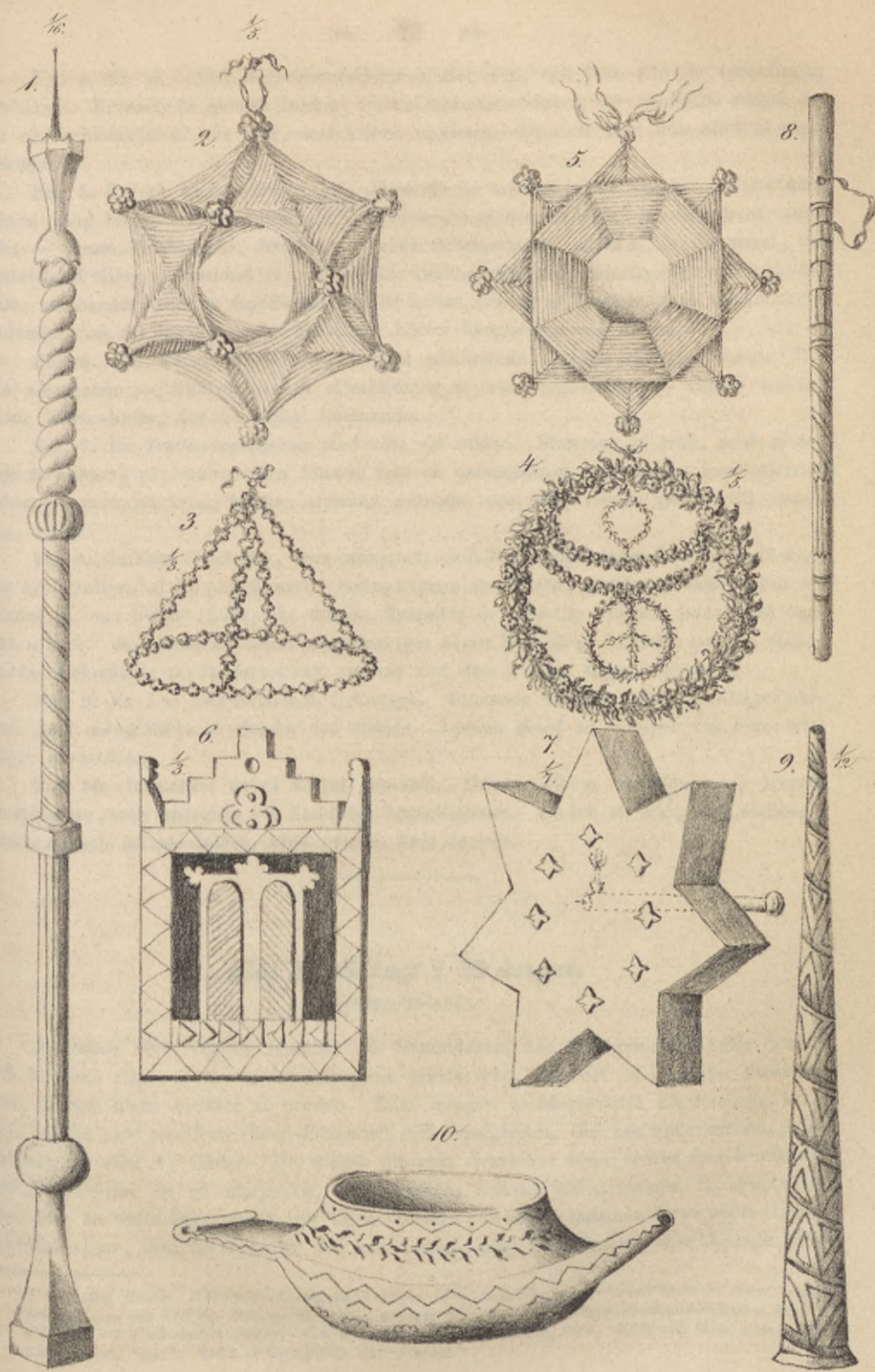
Pl. 9. fig. 1. Föreställer en så kalld Bloss-hållare. Dylika förvaras i flere kyrkor. — Såsom bekant är, blefvo i äldre tider brudar icke sällan bortröfvade, då de färdades från bröllopgården till deras nya bostad, ja, längre fram, enligt folkberättelserna, till och med under färden till och från kyrkan ***). Till förekommande häraf iakt-togos många försigtighetsmått, hvaraf leuningar ännu återstå. Hit hör den på åtskilliga orter brukliga plägseden, att då brudgum och brud ledsagas till deras nya bostad, hvilket ofta sker nattetid, bruden närmast omgifves af så kallade *Blosshållare*, eller två till fyra män, som bära stora brinnande bloss.

Men äfven de sirligt utarbetade skaft, ofta af fyra alnars längd, och bestående af flere delar, så att de kunnat efter behag förlängas eller förkortas, kallas nu mer Bloss-hållare. — Det här föreställda förvaras bland flere dylika i Husaby kyrka i Westergötland. — Äfven under vigseln i kyrkorna brunno under medeltiden *helgade bruda-ljus*, hvilka voro mycket upphöjda, så att de ifrågavarande Blosshållarena skulle kunna hafva varit hållare för sådana.

Fig. 2 och 3. De kronor, hvarmed allmogen pryder sina tak, äro af mångfaldiga slag. Fig. 2 föreställer en halmkrona af nått flätade rutor, hvilka äro i hörnen fästade vid hvarandra medelst mångfärgade band. — Fig. 3. En krona, hvars stomme vanligen utgöres af tåtel, hvarpå äro trådade blomkronorna af den höglåa *Anchusa officinalis*, så att tåteln löper genom blomkronans pip (tubus).

*) Förf. förvarar en större samling af teckningar endast af Majstänger, hvaraf nogsam kan inhämtas, huru olika äfven dessa äro i Landsorterna. **) Man säge till en Nord-Dalsländsk bondflicka: "gif mig ett hjerta — en korg," o s. v., och hon skall innan kort erbjuda de täckaste — af bara blommor. Förf. befann sig en gång i en af Vermlands skogar. Der gingo två systrar och plockade Lingonris. Dermed skulle — enligt hvad de två uppgäfvu — en brudstuga klädas och en brudkrona göras. Kyrke-guldkronan — hette det — vore för dyr, och myrthen stode icke att finna. På författarens begäran förfärdigade den ena af flickorna, såsom prof, inom få stunder, en brudkrona af lingonris, hvars täckhet många kunna vitsorda. ***) Att anföra alla hithörande sägner är omöjligt. — Såsom ett minne af dessa röverier torde kunna räknas det Bröllopsnöje, som i vestra Dal och flerstädes andra Bröllopsdagen är öfligt, bestående deri, att på skämt bruden bortröfvas ur brudhuset och föres så långt bort i marken (skogen) som möjligt. Brudgummen, som ställer sig mycket sorgsen häröfver, begifver sig med de öfriga gästerna under rop och musik ut att söka henne. Härpå följer, der bruden finnes, vanligen en och annan kämpalek.

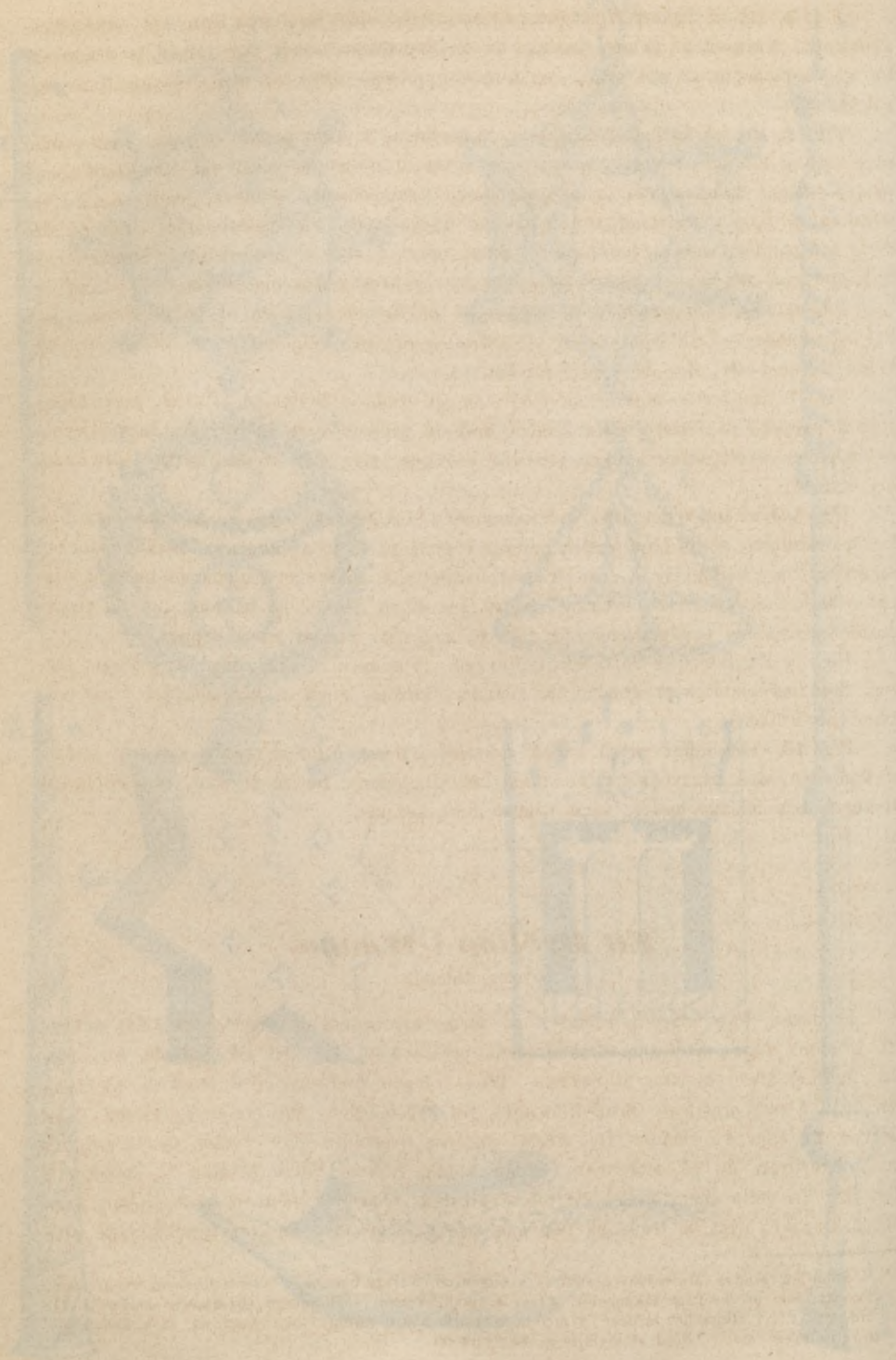

Fig. 4. En så kallad Midsommarskrans af det slag, som man ofta ser i medlersta Dalsland. Kransen är ganska brokig, ty en midsommarskrans bör innehålla någon eller några blomster af alla slag, som kunna uppletas. Dock är man icke alltid så nogräknad *).

Fig. 5. En så kallad *Trådspegel*, liknande de mycket gamla speglar, hvilka man någon gång får se. I dess innersta rum sitter, i stället för glas, ett försilfradt papper. — Dessa Trådspeglar, fästade vid breda strumpeband, skänkas, jemte annat, vid slutet af Bröllopet i Jemtland af bruden till ungarlarna. Öfverlemnandet sker på det sätt, att bandet, som är hopfästadt i båda ändar, kastas af bruden öfver ungarlarnas hufvuden, så att bandet med trådspeglar blifver hängande kring halsen.

Fig. 6. En Väggyrning af träd med påklustrade stycken af färgad halm. Det här aftecknade — tilläfventyrs en efterbildning af ett Helgonskåp — tillhör trakten kring Kinne-kulle, der de yppigt förekomma.

Fig. 7. En *Trettondagsstjerna* med sina sju uddar. Stommen af träd, med öfverspändt papper, på främre sidan försedt med en genombruten stjernring. Inuti stjernan sitter på en axel, kring hvilken stjernan svänges, och som tillika tjenar till handtag, ljuset.

Fig. 8. En käpp af det slag, som vallhjonen i åtskilliga skogstrakter skickligt förfärdiga. De äro vanligen af En (*Juniperus*). Sedan käppen är skuren, utskäras i barken rutor och ränder m. m., hvilka lässas från trädet, hvarefter de blottade ställena fugtas med tuggad albark. Sedan denna intorkat, frångiljes äfven den öfriga barken, och nu afstikka de barkmålade prydnaderna rätt vackert mot den i öfrigt hvita käppen.

Fig. 9. En Lur från Dalslands fjellbyggd. Stommen af träd, med öfverdraget näfver, derå mångfaldiga prydnader äro ristade. Lurens längd är vanligen två alnar eller något derutöfver.

Fig. 10. föreställer en så kallad *Pip-skål*. Dessa tillhöra serdeles vissa trakter af Bohuslän, och begagnas vid åtskilliga högtidligheter. De äro af träd, med allehanda utskurna och målade bilder, samt rymma flere kannor.

Ett Bröllop i Wånga.

(Östergöthland).

Lördagen före vigseln samlas, på förmiddagen, hos Brudgummens fader dennes och brudens slägt, äfvensom församlingens presterskap, till det så kallade *Utridare-ölet*, hvilket äfven bivistas af bruden. Efter intagen middagsmåltid begifver sig bruden, tillika med prestfrun (Brud-främman), till Prestgården, der hon under natten, från klockan 12 eller 1, klädes. De öfriga gästerna kvarblifva öfver natten hos brudgummen, hvarifrån de på morgonen, sedan stadig frukost blifvit intagen *), uppbyta. Men förr än detta sker, hålles ett tal af presten, hvarefter männen förse sig med hvetbrödskransar, dem de tråda på den ena armen, samt med flaskor, innehållande våt-

*) I Bohuslän bindas Midsommarskransarna vanligen af 9 slags blommor, "samt förvaras sedan noga, för att, som ett kraftigt läkemedel, gifvas åt sjuka kreatur." Holmberg, Bohusläns Beskr. D. II. sid. 47. **) I allmänhet fordrar Wångaboens stark ehuru torrlig föda. Kött och fläsk kallar han förtredesvis "mat". Bröd af ärtmjöl är här allmänt.

varor, för att dermed undfägna vänner och bekanta, då de anlända till prestgården. Härefter stiga männen till häst, samt kvinnorna i åkdon (fordom redo äfven dessa *), och draga åstad från *Utridare-öls-huset*.

Vid ankomsten till Prestgården inträder man i salen, der bruden i full skrud, tillika med de två *Pell-pigorna* **), befinner sig, till allmänt åskådande. — Vid sammanringningen begifver sig "Bröllophofvet" till kyrkan — först männen till häst (tre i hvarje led), och derefter kvinnfolken i åkdon. Jemte brudvagnen rida de så kallade *Hof-ridarne* — två unga drängar, en af brudgummens och en af brudens slägt. Efter brudvagnen komma i serskilda åkdon *Brudpigorna*, hvilkas antal vid större "kronbröllop" kan uppgå till 30 eller 40, och sist de öfriga kvinnorna. Sedan man stigit af hästarna och ur åkdonen, sker, nästan i samma ordning, under det en i orten allmän "Brud-marsch" af spelmännen uppföres, intåget i kyrkan, der, efter skedd vigsel i choret, brudgum och brud sätta sig på der befintliga *blomsterklädda* brudstolar, hvarå de förblifva under hela gudstjensten.

När gudstjensten är slutad, ledes bruden af brudgummen ur kyrkan till brudvagnen, hvarefter affärden sker till Bröllopgården. Främst rida nu spelmännen; dernäst *För-ridarne* (värdarne). Dessa sistnämnde, sedan de ett stycke sällskapet brudskaran, skilja sig från densamma, ridande i fullt sporrstreck fram till bröllopgården, der de, efter det skott blifvit lossade, i hast erhålla af kokerskan två ofantligt stora hvetebrödskransar och hvar sin flaska med våtvahrör, hvarmed de hasta den annalkande brudskaran till möte, undfägna brudgum och brud, samt den öfriga skaran — så långt det räcker. De ila derefter åter till Bröllopgården, för att der kunna mottaga gästerna.

Nu intages middag. Klockaren läser både till och från bords. Efter middagen framträder presten med brudparet till *Gafvel-bänken*. På ett bord dervid stå en större silfverskål med öl och en korg, innehållande go-rån. Här sker nu insamling till brudparet och till de fattiga. Pastorn antecknar hvad hvar och en gifver, och när insamlingen skett, uppläser han högt namnen och gåfvorna, då brudgummen undfägnar med öl, och bruden med rån.

Härefter spelas upp till dans. Först dansa presten och bruden, samt brudgummen och brudfrämman; derpå brudgummen en dans med hvar och en af qvinfolken, samt bruden med männerna. Sedan detta skett, bilda samtliga ungarlarna en stor ring. I denna befinner sig brudgummen, som dansar en dans med hvar och en af de i ringen, hvarefter han höjes, samt dricker en skål och tager afsked af de ogifta. Nu ankomma de gifta männen och vilja tillegna sig brudgummen, hvarvid en häftig strid uppstår, men som bilägges dermed, att ungarlarna undfå ett större bröd, våtvaror och en ofantlig korf, dermed de hasta till Nattstufvan, för att spisa. Emellertid dansa gubbarna med brudgummen, till dess bruden framkommer, samt mot någon välfägnad erhåller honom. — På samma sätt tillgår vid brudens borddansning, deri flickor och hustrur ömsom deltaga. — Bruden ledes härefter af brudfrämman bort, afklädes sin skrud, samt inträder åter, klädd i *hustrukläder*, i brudstugan, åtföljd af sina Brudpigor, som med tända facklor i händerna uppföra en vacker dans kring henne.

*) Då äfven kvinnorna redo till bröllops, voro de prydda med fina mantlar af hvitt lärft. **) Pell-pigor kallas de 2:ne förnämsta brudpigorna, något grannare utstyrda, än de öfriga, och som under vigseln, jemte Hofridarne, hålla pellen öfver brudparet.

Morgonen påföljande dag besöka *Ungfar* (klädd i *Stäcktröja* *) och *Ungmor* gästerna, utdelande bland dem välfägnad. Nöjena underhållas sedan genom hvarjehanda upptåg, hvilka äro för många att beskrivas. Thorsdagen eller sist fredagen, under det mid-dag spisas, inbäres "*Dricksoppa*", dermed man gifver tillkänna, att bröllopet är slut. Nu utdelar husmodern *förning* till de hemfarande, och för hvarje hushåll, som lemna gården, spelas ett stycke, samt skjutes. Men de äfven i Wånga brukliga *Brudgranarna* (rakstammiga granar, hvilka blifvit på det sätt qvistade, att endast de späda toppgrenarna återstå, och af hvilka man bildat en krona) qvarstå vid Bröllopsgården tilldess ungdom "*fått en Liten*".

Brudgummens klädsel afviker föga från den vanliga. Kring den hvita halsduken har han ett bredt grönt sidenband, äfvensom ett sådant kring hatten. Den blåa vadmal-skappan, som han bär, får icke ens under vigseln aftagas.

Bruden har utslaget hår, hvilket till en del lindas kring en på hufvudet varande valk (såsom Dalfolket nyttjar dem). Kring pannan bär hon en krans af glitter, samt på hjessan "*kyrke-kronan*". Bröset prydes med en af perlor och smycken fullsatt bröstslapp, som räcker till midjan. I öfrigt såsom vanligt. Ju grannare, desto bättre.

Det torde äfven förtjena nämnas, att ännu för omkring 25 år sedan fästevinnorna i Wånga socken nyttjade en egen, så kallad *Lysningsdrägt*, som bestod af svart vadmalströja, röd vadmalsskjol, röda ullstrumpor och svenska skor med spännen. Det uppstrukna håret, kringlindadt med en mångfärgad sidentygbindel, låg i ring på hjessan. De kallades "*Lysningspigor*". Lysningsdrägten bars sedermera vid bröllopet af Brudpigorna **).

Öfversigt.

Kongl. Vitterh.-Hist. och Antiquitets-Akademien har innevarande år tilldelat resestipendier åt Candidaten Herr Carl Säve, för anställande af antiqvariska forskningar på Gottland, samt åt Docenten Herr C. F. Bergstedt, att i samma ändamål besöka Nerike. Af dem uppbar Herr Säve Akademiens stipendium äfven förlidet år. — En tredje, som redan i fjor hugnades med löfte om stipendium äfven för innevarande år, har likväl derom gått miste, hvilket torde få tillskrifvas Akademiens omtänka, att genom ombyte af Stipendiater mer och mer sprida värma för fornforskningen. Vi kunna således icke annat än högeligen gilla Akademiens förfarande. Med löfterna kan för det kommande lätt hållas inne. — Äfvenväl måste man hålla Akademien skyldig räkning för Herr Säves bibehållande vid sitt stipendium; ty ingen, som känner Herr Säves förmåga, samt varit i tillfälle, att pröfva halten af de förträffliga samlingar han redan

*) Denna, som äfven kallas Brödtröja, består af svartbrunt valmar, och liknar nästan fullkomligen vanliga Dal-tröjor. **) Orsaken hvarföre denna drägt aflades är denna. Då Nämndemannen Olof Olsson i Restad by, Wånga socken, rista gången gifte sig, ville hans trolofvade, som var från angränsande Risinge socken, icke bära denna drägt, hvilket förtretade Wånga-qvinnorna, de der menade sig "hafva råd, att kläda sig likasom Risinga," och derföre aflade den. — I drägten låg likväl alltid betydelsen af oskuld. En flicka, som försett sig, måtte på lysningsdagen, i stället för den ofvan nämnda hufvudprydnaden, bära en hvit bindmössa, utan stycke.

gjort, kan neka, att fäderneslandet i honom äger en man, förjent af den kraftigaste uppmuntran. Mätte en sådan snart vederfaras honom! — Herr Bergstedt helse vi hjertligt välkommen på fornforskningens fält.

Under den nu pågående Riksdagen har föga blifvit tänkt på våra fornminnen. Man torde få skuffa skulden på — omständigheterna. Emellertid äro "propositioner" och "motioner" väckta om anslag till Riks-Archivets flyttning, samt till dettas och församlingarnas ordnande, äfvensom till inköp af ett visst antal exemplar utaf Svenska Fornskriftsällskapets handlingar, o. s. v. — Man bör kunna antaga, att de äskade anslagen vinnas.

Vi äro i tillfälle, att fägna våra läsare med den underrättelsen, att vårt lands skickligaste fornforskare, förklarar sig sinnad, att utgifva ett större verk, innefattande landets samtliga Hällristningar, uppgående till flere hundrade. Dessa "fornsagor i sten", om hvilka likväl hittills allt för litet är bekant, hafva dock omsider ådragit sig hela den lärda världens uppmärksamhet. Mätte inga hinder möta det viktiga företaget! Vi skola för detsamma framdeles utförligare redogöra.

Tvenne unga Norrlänningar, äfvensom en Södermanlänning, hafva under sommaren, hvar för sig, besökt åtskilliga delar af Norrland, och der upptecknat folksägnor, folkvisor m. m. Det är oss äfven bekant, att dylika uppteckningar, under sommarmånaderna tillvägabringats i andra Landsorter, såsom i Westergöthland.

Allmänheten har under sommaren fått mottaga ett arbete, som påkallar uppmärksamhet, nemligen "*Flores och Blanzeflor*, en kärleksdikt från medeltiden, efter gamla handskrifter utgifven af Gustaf Edvard Klemming," med fyra stilprof ur de begagnade handskrifterna. I en väl och på ren, omängd Svenska skrifven "inledning" redogör Utg., så väl för de olika meningarna om det sätt, hvarpå "Euphemia-visorna" (ett gemensamt namn på tre gamla dikter, af hvilka den ifrågavarande är en) blifvit på Svenska öfversatta, som för sin egen åsigt i frågan, ej mindre än äfven för dess åtgöranden vid upplagan. Härpå följer en "Litteratur-öfversigt" innefattande förteckning på föregående öfversättningar och bearbetningar af dikten. — Efter sjelfva dikten förekomma ändringar och tillägg ur två olika handskrifter, olika läsarter, förklaring öfver några svårare ställen, samt slutligen en "orda-lista" och en "namnförteckning."

Flores och Blanzeflor, som sannolikt aldrig kommit att blifva någon Svensk folksaga (den skulle i detta fall blifvit något annat, än den nu är), är likväl en rätt viktig språkklemning. Utg., hvilken i öfrigt med dikten ganska berömligt förfarit, skulle därför, i vår tanka, genom en större utförlighet vid behandlingen af de i ordalistan upptagna ord satt en ännu fullhaltigare krona på verket.

Boken utgör 1:sta Delens 1:sta häfte af Svenska Fornskriftsällskapets Samlingar. Den början lofvar!

En annan i år af Herr Samuel Heurlin utgifven medeltidshandling är *Legenda St. Georgii Cappadociensis*. Till grund för upplagan är laggd en i K. Bibliotheket i Stockholm befintlig handskrift.

Af Kongl. Topogr. Corpsens Charte-verk är nyligen den andra chartan, innefattande på två blad Örebro Län, utkommen. Denna är fullt ut jemförlig med den öfver Westmanland. — Ett för hvarje bildad Svensk oumbärligt verk.

Djurgården, historisk-statistisk, af J. P. Tollstorp 92 sid. 8:o med 9 pl.

Ett i flere afseenden förtjenstfullt arbete. Förf. har haft tillgång till åtskilliga viktiga källor, hvarigenom hans beskrifning i fullständighet vida öfverträffar Herr Rydqvists för några år sedan utkomna arbete, kalladt: "Djurgården förr och nu", men hvilket åter i "stilistiskt" hänseende torde vara att för Herr Tollstorps föredraga. I en beskrifning om Djurgården borde såsom hufvudsak ingå en *utförd* framställning af folk-nöjena derstädes i äldre och nyare tider. Källor för en sådan framställning finnas; men att uppsöka dem faller sig icke så lätt. Mätte Förf. vid en ny bearbetning af sin afhandling egna äfven detta ämnet all den uppmärksamhet det förtjenar.

Sistlidet är utkom i vårt grannrike Danmark ett arbete, hvilket i flere hänseenden rör äfven vårt lands forntid, och som derföre förtjenade, att här närmare betraktas. Sådant kan likväl icke nu ske. Men vi kunna och böra fästa uppmärksamheten derpå.

Arbetet heter: "*Danmarks Oldtid, oplyst ved Oldsager og Gravhøie*." Författaren är I. I. A. Worsaae. — Boken är indelad i tre afdelningar, den första upptagande *fornsaker*, den andra *stensättningar och grafhöggar*, samt den tredje, i tre underafdelningar, 1:o Fornminnenas betydelse för häfden ("historien"), 2:o Fornminnenas betydelse i afseende å det hemländska ("nationaliteten"), och 3:o om grafhögars öppnande och fornsakers förvaring.

Man finner vid genomläsningen af detta förtjenstfulla arbete, att Förf. icke utslutande hemtat sina kunskaper ur böcker och i antiqvariska förrådshus. Han har (hvad man äfven serskildt känner) under flitiga resor såväl i sitt fädernesland, som i Sverike (troligen ock i Norrige) anställt undersökningar, hvilka bibringat honom vida säkrare insigt i sitt ämne. Boken är således i högsta måtto god, och vi förringa icke dess värde, då vi säge, att den blifvit ännu bättre, om Förf. haft tillfälle, att närmare undersöka östra och nordliga delarna af vårt land, i afseende å hvilkas minnesmärken och fornsaker han faller, bland en mängd rigtiga yttranden, några som icke fullt kun-

na godkännas. Dock inverka dessa ganska litet på det hela. — Arbetet är prydt med en mängd väl utförda teckningar.

Utgifvaren af denna Tidskrift, som i en vid årets början allmängjord anmälan af densamma, utfäst sig, att meddela en afhandling om de växter, vid hvilka allmogen fästar märkligare betydelse, har härmed velat underrätta sina Läsare, att enär samma afhandling under sommaren vida öfver Utg. förväntan tillvuxit, den icke kan komma, att i närvarande årgång af Runa inflyta.

Med benäget biträde gifver undertecknad, innevarande höst, en **Aftonunderhållning** (Soirée), medelst **Nordisk Folkmusik**. — En kort öfversigt af innehållet följer:

Första Afdelningen.

- 1:o Högtids-stycken i åtskilliga Svenska Landskap. (Orchester).
- 2:o Svenska Folkvisor. (Sång-qvartetter).
- 3:o Svenska Vallvisor. (Vexelsånger med Orchester).
- 4:o Thormoder Kolbruna-Skalds sång. (Bas-aria).

Andra Afdelningen.

- 5:o Svenska Folklekar. (Orchester).
- 6:o Svenska Folkvisor. (Sång-qvartetter).
- 7:o Dalvisa. (Trio).
- 8:o Svenska Polskor. (Orchester).

Tredje Afdelningen.

- 9:o Svenska Folkvisor. (Sång-qvartetter).
- 10:o Færöiskt qvåde (Siura Qveai). (Bas-aria).
- 11:o Norrländska Folkvisor. (Solo).
- 12:o Dalvisa. (Chör med Orchester).

En mer utförd redogörelse skall framdeles meddelas. — I händelse företaget skulle lemna någon behållning, kommer denna att tilldelas mindre bemedlade, för tillvägabringande af vidare uppteckningar i Landsorterna af folkmusik m. m.

Richard Dybeck.

